

Focus op een tomatenbedrijf

Teeltwijze bepaalt de marge bij tomaten

De tomatenteelt in Vlaanderen is de laatste jaren licht toegenomen in areaal. In deze diverse sector worden er verschillende soorten tomaten geteeld, waaronder losse en trostomaten en *specialties* (variatie van kleuren en soorten, klein en groot). Naast de verschillende soorten zorgt ook de keuze voor al dan niet belichting en welk type belichting voor een grote variatie in de sector. We zetten een aantal cijfers over deze sector en over de diverse teelttypes op een rijtje.

Karliën Van den Broeck, tuinbouwconsulent Boerenbond & **Bart Baets**, bedrijfsseconomisch adviseur SBB

Situering en evolutie in Vlaanderen

In België situeert de tomatenteelt zich voornamelijk in Vlaanderen. Meer dan 98% van het areaal ligt in Vlaanderen. Provincie Antwerpen is binnen Vlaanderen de koploper op vlak van tomatenareaal. In 2019 bevond bijna driekwart van het Vlaamse areaal (403 ha) zich in de provincie Antwerpen,

gevolgd door Oost-Vlaanderen (met ongeveer 12,8% van het totale areaal, 69 ha) en West-Vlaanderen (ongeveer 11% van het totale areaal, 60 ha). Tussen 2015 en 2019 is het totale tomatenareaal in Vlaanderen toegenomen met bijna 50 ha (Statbel, 2021). De bedrijven met groenten onder glas stijgen de laatste jaren in grootte. Op figuur 1 kan je zien dat in 2007 4,1%

van de bedrijven een bedrijf met een grootte van meer dan 2,5 ha was. In 2017 was dit aantal toegenomen tot 19,3% van de bedrijven. Naar areaal toe namen de bedrijven met een grootte van meer dan 2,5 ha 61,7% van het areaal in, ten opzichte van 19,5% in 2007. Er is een duidelijke tendens waarbij het aantal bedrijven afneemt, maar de bedrijven groter worden. Daarnaast neemt het aandeel grondgebonden tomatenteelt al enkele jaren af ten voordele van de tomatenteelt op straat.

Kostprijsanalyse

De laatste jaren wordt er vaker gekozen voor een vennootschap. Het aantal vennootschappen is daardoor sterk gestegen tussen 2001 en 2013. Accountants- en adviesbureau SBB stelt vast dat 80 tot 90% van de bedrijven kiest

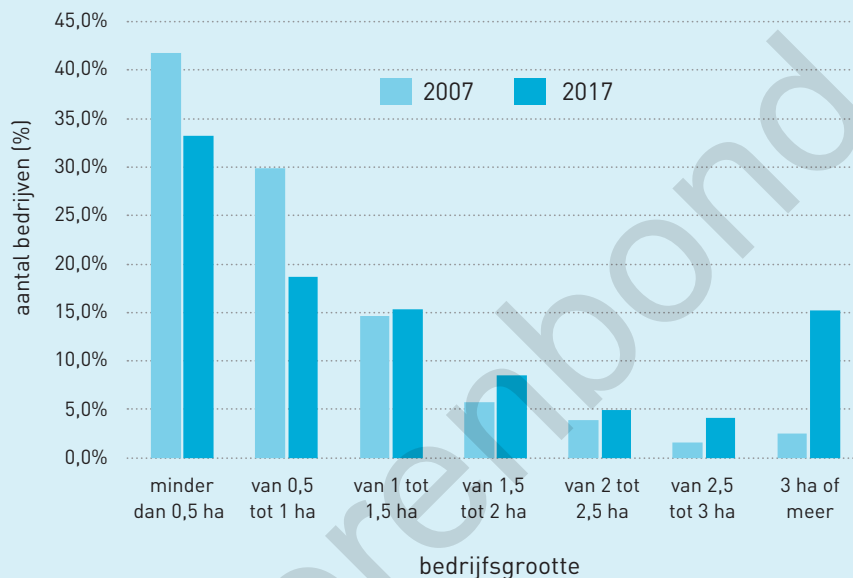
voor een vennootschapsvorm. Het heeft op basis van een vast stramien meer dan 20 tomatenbedrijven vergeleken. Deze bedrijven hebben allemaal een wkk en de oppervlakte varieert tussen 1,5 ha en meer dan 12 ha. In de analyse vergeleek men zowel de bedrijven globaal als de bedrijven met en zonder belichting en met losse of trostomaten ten opzichte van bedrijven met *specialties*.

In deze analyse werd er gekeken naar verschillende posten van de vennootschapsboekhouding. Voor de opbrengst van de bedrijven werd er rekening gehouden met de verkoop van de tomaten, de energie van de wkk-installatie en warmtekrachtcertificaten. Bij de kostenposten werd gekeken naar de kredietlasten (op minder dan 1 jaar), handelsgoederen (zaai- en plantgoed, meststoffen, gewasbescherming en ontsmetting, brandstof ...), diensten en diverse goederen (onderhoud wkk, verzekeringen ...), arbeid en andere bedrijfskosten.

Verschillen in marge naargelang teeltwijze

Het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van een bedrijf is de marge. Uit de analyse van SBB kwam naar voor dat er globaal gezien een marge was van 12,64 euro/m² in 2019 (zie figuur 2). In dat jaar hadden de belichte tomaten de kleinste marge (10,48 euro/m²). De marge bij de belichte *specialties*-tomaten was het hoogst (17,38 euro/m²). De losse en trostomaten (zonder belichting) lagen tussen beide in, met een marge van ongeveer 13 euro/m². Bij deze cijfers moet zeker worden opgemerkt dat er grote verschillen waren tussen de bedrijven onderling. De opbrengsten bij de belichte teelten en de teelten van *specialties* lagen hoger dan bij de onbelichte teelten van losse tomaat en trostomaat, maar de kosten lagen eveneens hoger. Uit de vergelijking kwam naar voor dat het rendement van de niet- ▶

Figuur 1. Procentueel aantal bedrijven volgens bedrijfsgrootte

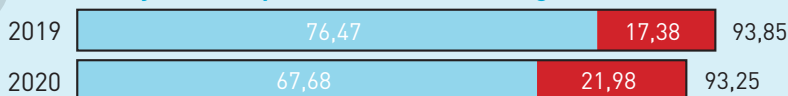

Figuur 2. Kostprijsanalyse voor de verschillende teeltwijzen in 2019 en 2020 (in euro/m²)

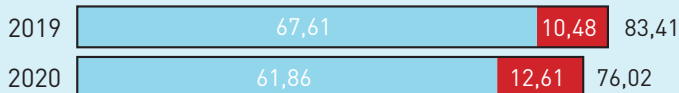
Bedrijven met losse tomaten of trostomaten zonder belichting

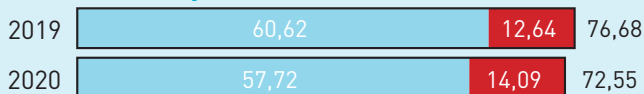
Bedrijven met specialties met belichting

Belichte tomaten

Alle bedrijven samen

kostprijs

marge

bedrijfsopbrengst

© BRON: SBB

